

N:o 38.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1874, kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående vissa tull-lättnader för varor, som användas till proviantering af fartyg i Öresund; Gifven Stockholms Slott den 20 Februari 1874.

Uti en till General-tullstyrelsen ingifven skrift har Handels- och Sjöfartsnämnden i Malmö, med framhållande af det önskliga i att de vid Öresund belägna svenska handelsplatserna kunde uppträda i täflan med de danska om den lönande rörelse, hvilken försäge den genom Sundet passerande stora handelsflottan med proviant och andra förnödenheter, fästat uppmärksamhet på de hinder deremot, som förefunnes dels i gällande tullstadgas bestämmelse, att tullpligtiga varor icke finge från nederlag eller transitupplag utföras i mindre partier än *hela* packor, lådor, balar, kistor eller fastager, under det i Danmark funnes både s. k. frilager och kreditupplag, hvarifrån i mån af behof kunde få utföras större eller mindre partier, söndrade från helt kolly, dels ock i den omgång och de kostnader, som föranleddes af de i 9 § af tulltaxe-underrättelserna föreskrifna formaliteter för åtnjutande af den vid vissa här i landet af utländskt råämne tillverkade varors utförsel medgifna tullrestitution eller drawback; anförande nämnden i förra hänseendet, att, då det endast mycket sällan kunde förekomma, att ett fartyg för provianteringen till en resa medtog en hel säck kaffe, en hel låda socker o. s. v., det torde vara uppenbart, att befälhafvare på

Bih. till Riksd. Prot. 1874. 1 Saml. 1 Afd. 17 Häft.

de genom sundet gående fartygen icke kunde finna sin räkning vid att å svenska sidan köpa sådana förnödenheter, då för dem, fastän de icke stadnade inom landet, måste betalas tull, hvarigenom deras pris stegrades, och att, då således varor af utländskt ursprung icke kunde köpas lika billigt här som i Danmark, äfven upphandlingen af rent svenska varor såsom lifsförnödenheter, skeppsinventarier, virke o. s. v. måste uteblifva, då det naturligtvis vore beqvämare för vederbörande att köpa allt på en och samma plats; samt i senare hänseendet eller rörande formaliteterna för utbekommande af drawback, bland annat, att enligt nämndens åsigt den föreskrifna attesten från utländska lossningsorten kunde undvaras.

Häröfver äfvensom öfver en i samma ämne från Helsingborgs handelsfullmäktige inkommen framställning, deruti bland annat likaledes förordades sådana modifikationer i gällande föreskrifter, att utförsel från nederlag af tullpligtiga provisionsartiklar blefve så vidt möjligt underlättad, hafva yttranden till General-tullstyrelsen afgifvits af Tullkammarna i Malmö, Landskrona och Helsingborg, dervid Tullkammaren i förstnämnda stad uttryckt den åsigt, att, då en enkel förändring af nederlagsstadgan derhän, att en godsegare erhöles rätt att från sitt nederlag till export småningom uttaga ett kolly i mindre portioner, torde i tillämpningen möta åtskilliga svårigheter, det åsyftade ändamålet enklast kunde vinnas genom bildande af ett annat slags upplag eller s. k. frilager, dit gods-gare skulle hafva rätt att, mot ställande af säkerhet för tullbeloppet, från sitt nederlag öfverflytta varor för att sedan från frilagret fritt förfoga öfver desamma till utförsel eller inrikes förbrukning, på sätt närmare utvisades af ett bifogadt hos Tullkammaren uppgjort förslag till stadga för ett sådant frilager, hvarjemte Tullkammaren i fråga om eftergift af det nu såsom vilkor för utbekommande af drawback fordrade företeende af lossningsbevis anförde, att genom en sådan eftergift, om den kunde ske, en åsyftad lättnad härutinnan skulle ernås.

Sedan General-tullstyrelsen derefter hört jemväl sina Advokatfiskals-, Kammar- och Revisionskontor samt Malmö Handels- och Sjöfartsnämnd inkommit med en ytterligare skrift, har ärendet, hvaruti jemväl väckts förslag om eftergift i vissa fall af fyr- och båkafgifter samt lotspenningar, blifvit i hela dess vidd genom General-tullstyrelsens underdåniga skrifvelse den 16 nästlidne December underställt Kongl. Maj:ts pröfning, dervid Styrelsen, beträffande nu ifrågavarande delar deraf, yttrat, bland annat, att i fråga derom, huruvida den fördel, som genom omförmälda framställningar åsyftades, vore af sådan betydelse

för landets handels- och näringslif, att de ganska väsendtliga förändringar i gällande författningar, hvilka för ändamålet erfordrades, kunde anses fullt rättfärdigade, de största betänkligheterna mötte i afseende å eftergift af den till enkelhet och reda vid tullförvaltningen nu gällande grundsats, som, hemtad från äldre författningar, uttalades i tullstadgans § 114, nemligen att på nederlag upplagda varor icke må för något ändamål af godsegaren disponeras i mindre partier än hela fastager, packor, lådor, kistor m. m., sådana de till riket inkommit och blifvit vid uppläggningsjournaliserade, en grundsats, som så strängt vidhölls, att enligt 99 § i samma stadga ombyte af emballager endast för visst uppgifvet fall kunde af lokal-tullförvaltningen medgifvas, men förändring af kollytalet måste för hvarje fall hänskjutas till General-tullstyrelsens eller vederbörande Distriktchefs pröfning. Anledningen till denna stränga begränsning i godsegarens dispositionsrätt låge icke blott i den betryggande kontroll, som härigenom vunnes derå, att under den långa nederlagstiden, nu 5 år, utbyte af en möjligen högre tullbeskattad vara mot en lägre beskattad ej måtte kunna ega rum och undgå uppmärksamhet, utan ock i den enklare bokföring hos tullförvaltningen, som derigenom blefve möjlig, och hvarförutan, i synnerhet å de betydligare handelsplatserna, nederlagsrörelsen, den der hufvudsakligen afsåge handels bekvämlighet, men föga bidroge till direkt tullinkomst, skulle taga i anspråk en jemförelsevis alltför talrik och kostsam tullpersonal. Förhållandena härutinnan ställde sig annorlunda både i Danmark och Norge, der upplagen af oförtullade varor likasom detaljbokföring af dessa varors disposition voro öfverlättna åt godsegarne sjelfva emot skyldighet af kvartalsredovisningar och, bland annat, en tullverken till betalning för belöpande tullafgifter medgifven tyst förmånsrätt i all varuegarens egendom. Någon härmed likartad anordning torde svårigen här i riket bringas till stånd, lika litet som det, enligt Styrelsens tanke, vore med nu för tullverket tillgängliga arbetskrafter möjligt att i afseende å nederlagsrörelsen, hvilken hufvudsakligen åsyftade varuafsättning inom landet, frånträda den allmänna regel om begränsning af varuegarens disposition till hela kollys, som gällande tullstadga uppställde.

Med tillämpning åter af denna allmänna regel låte icke förena sig den handelsverksamhet, hvarom nu vore fråga; ty endast undantagsvis kunde ett Sundet passerande fartyg för proviantering behöfva just den kvantitet varor af olika slag, som upplagda kollys innehöle. För detta ändamål vore det således nödigt, att köpmannen kunde disponera oförtullade varor i mångfaldigt vexlande partier. Att bereda

tillfälle härtill utan att på samma gång rubba ett af hufvudvilkoren för nederlagsrörelsen kunde endast blifva möjligt förmedelst anordnande af ett alldeles särskildt upplag, som medgäfvé köpmannen en större handelsfrihet eller ett sådant s. k. frilager, som blifvit af Tullkammaren i Malmö föreslaget; och som General-tullstyrelsen funne sig böra instämma i de af Tullkammaren anförda hufvudgrunder för ett dylikt upplags ordnande, hade Styrelsen utarbetat ett nu till nådig pröfning öfverlemnadt förslag till förordning derom, hvarigenom, bland annat, stadgades, att i städerna Malmö, Landskrona och Helsingborg derstädes bosatte handlande skulle vara berättigade att af gods, som funnes på nederlag och ej utgjorde underpant för oguldna afgifter, till frilager i särskildt magasin under godsegarens egen vård öfverflytta varor, för att med desamma, fördelade i större eller mindre partier, utan erläggande af vidare tullafgift förse fartyg, som, i drägtighet icke understigande 10 nyläster, antingen utklarerade direkte till utrikes ort eller befunne sig på resa emellan utrikes orter eller ock slutligen komme från utrikes ort med destination till annan svensk hamn, än der varorna från frilager intogos, och icke heller der inklarerade; tilläggande Styrelsen att förslaget tillämpning åtminstone till en början icke torde påkalla någon tillökning af tullpersonalen i de tre ifrågasvarande stapelstäderna och att den enda eftergift af tullinkomster, som förslaget komme att medföra, gällde utgående nederlagsafgiften för de varor, hvilka till fartygs proviantering från frilagren uttagas. Då emellertid utgående nederlagsafgiften, motsvarande en procent af tullbeloppet, hittills inbragt en så ringa inkomst till tullkassan, att den endast utgjort:

år 1870	R:dr 1,803: 75.
» 1871	» 1,916: 38.
» 1872	» 2,404: 83.

för alla från hela riket utförda nederlagsvaror, syntes den i förväg oberäkneliga och, om frilager icke inrättades, för fartygs proviantering endast undantagsvis förefallande inkomsten ej förtjena något afseende.

Beträffande derefter den likaledes af Handels- och Sjöfartsnämnden i Malmö ifrågasatta förändring i 9 § af tulltaxeunderrättelserna, att den i samma § medgifna tullrestitution skulle få åtnjutas sedan varornas utförsel till öppen sjö blifvit af tullbevakningen vitsordad, erinrade Styrelsen, hurusom densamma uti ett den 14 Juni 1872 afgifvet utlåtande öfver en enskild persons framställning i fråga om vilkoren för utbekommande af erlagd skatt vid utförsel af härstädes tillverkad bränvin, funnit sig icke kunna tillstyrka afvikelse från de allmänna vilkor, som Riksdagen i öfverensstämmelse med sitt flera gån-

ger förnyade beslut angående förenämnda § af tulltaxe-underrättelserna fastställt; hvarefter Styrelsen vidare anförde, att de förhållanden, under hvilka den strängare kontroll, som krafvet på s. k. räckattest innebure, i taxe-underrättelserna infördes, på senare tider mer och mer förändrats. Handeln, befriad från tryckande band och inskränkningar, hade i samma mån tillväxt och frigjort sig från de lyten, som vanligen och naturligen åtföljde förtrycket. Näringslivet rörde sig öppet och i stor omfattning, sökande afsättning äfven långt bortom granuländerna. Men i samma mån växte ock olägenheterna af skyldigheten att anskaffa räckattester från de orter, dit svenska industriens alster utfördes; ty i den fria täflan, som utgjorde nutida industriens mäktiga häfkraft, måste hvarje äfven mindre betydlig kostnad sorgfälligt undvikas, ehvad denna kostnad bestode i direkt utgift eller i fördröjd likvid med deraf följande ränteförlust. Krafvet på räckattester vållade denna dubbla kostnad, i senare hänseendet växande med afstånden, och Styrelsen, som mer än en gång förnummit klagan häröfver samt ansåg berörda kraf kunna med nöjaktig säkerhet ersättas genom uppställande af vissa föreslagna vilkor för utförseln, förordade derfore en härmed öfverensstämmande förändring i vederbörande författningar.

Vid föredragning af detta ärende har Kongl. Maj:t funnit nödigt att, innan förslaget om inrättande af frilager i Malmö, Landskrona och Helsingborg äfvensom den likaledes väckta frågan om eftergift för vissa fall af fyr-, båk- och lotsafgifter företages till nådig pröfning, genom sin Befallningshafvande i Malmöhus län inhemta yttranden af de nämnda städernas stadsfullmäktige, huruvida de till det ifrågavarande ändamålets befrämjande vore å sin sida villiga att afstå från hamnafgifter för sådana fartyg, hvilka anlöpte deras respektiva hamnar såsom vinddrifvare eller för att intaga kol, proviant eller andra skeppsförnödenheter, men utan att i öfrigt lasta eller lossa, i afvaktan å hvilka yttranden alltså kommer att med pröfning af berörda frågor anstå; viljande Kongl. Maj:t emellertid härmed föreslå Riksdagen att, för den händelse Kongl. Maj:t, efter emottagande af omförmälda yttranden, skulle finna den föreslagna frilagersinrättningen böra komma till stånd, medgifva, att utgående nederlagsafgifter för de varor, hvilka till fartygs proviantering från frilagren uttagas, må eftergifvas.

Derjemte vill Kongl. Maj:t, beträffande de dels i 9 § af tulltaxe-underrättelserna och dels i Kongl. Förordningen den 7 December 1866, jemförd med Kongl. Kungörelsen den 19 Juli 1872, meddelade bestämmelser angående vilkoren för åtnjutande af drawback vid utförsel af vissa inhemska tillverkningar, enligt General-tullstyrelsens hemställen

föreslå den ändring att ej allenast den i samma bestämmelser förekommande föreskriften om utförselns verificerande medelst intyg från lossningsorten må, för den händelse att utförseln sker i fartyg, som, icke understigande 10 nylästers drägtighet, utklarerat direkte till utrikes ort, förfalla med vilkor, att fartyget af tullbetjening bevakas till öppen sjö och att den till utförsel angifna vara, för hvilken drawback åstundas, af Tullkammaren vid utklareringen antecknas å fartygets utgående sjöpass, utan ock undantag från nämnda författningars stadganden om vissa minimiqvantiteter å de utförda varorna medgifves för de fall, då svenska tillverkningar af ifrågavarande slag för proviantering af fartyg i Öresund utföras under förhållanden, jemförliga med dem, då utländska på frilager upplagda varor skulle enligt det uppgjorda förslaget få vid dylik proviantering åtnjuta tullfrihet.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas det Utskott, till hvars behandling detsamma varder af Riksdagen öfverlemnadt, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. Fr. Wærn.

*Utdrag af Protokollet öfver finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i
Stats-Rådet å Stockholms Slott den 20 Februari 1874.*

N ä r v a r a n d e:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*, samt
Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer* och
Weidenhielm.

Slutligen uppläste Departementschefen, Statsrådet Wærn till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts uppå Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande den 30 sistlidne Januari fattade beslut, uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående vissa tull-lättnader för varor, som användas till proviantering af fartyg i Öresund.

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, och befallde, att nådig Proposition skulle i enlighet dermed till Riksdagen expedieras.

Ex protocollo
Mildhog Lundgren.
